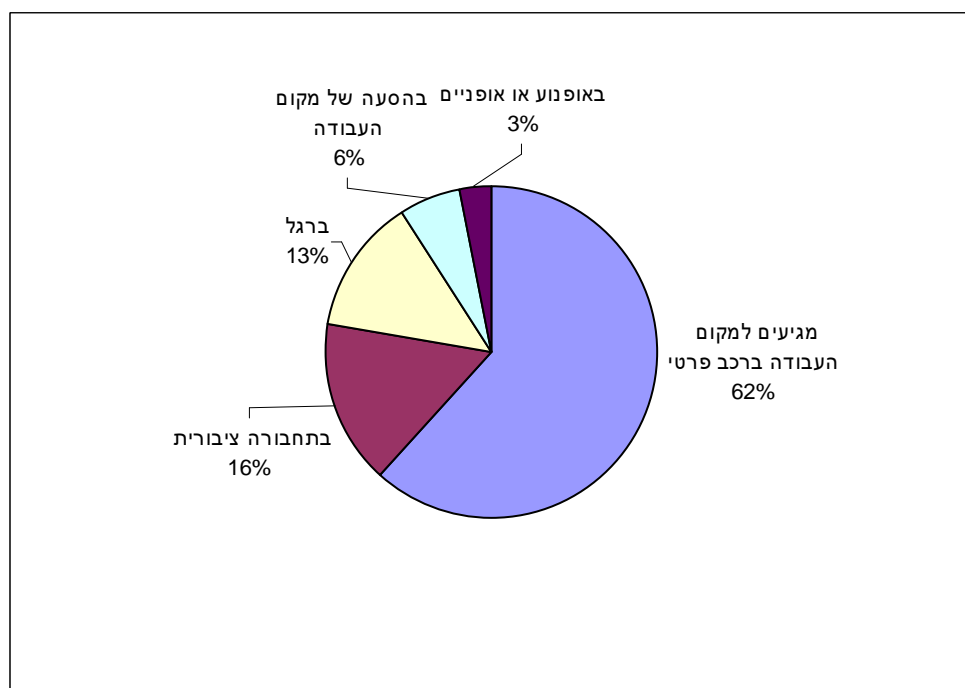

יוממים ברכב פרטי תמר קינן, תחבורה היום ומחר

יוממות (commuting) היא תופעה חברתית המתקיימת כאשר אנשים המתגוררים ביישוב מסוים נוסעים מדי יום למקום עבודתם הנמצא ביישוב אחר¹, בדרך כלל בעיר הגדולה בהשוואה למקום מגוריהם. אנשים אלו מכונים יוממים (commuters). תופעת היוממות היא מסימניה של החברה המודרנית, כאשר נגישות גבוהה לתחבורה מאפשרת לעובדים לעבוד במרחק רב מבתים. בעולם המערבי עד המאה ה-19, ובעולם השלישי עד היום, אנשים עובדים במרחק הליכה מבתם.

בערים מרכזיות, מרבית העובדים הם יוממים המגיעים לעבודה בעיר מערים אחרות. מצב הפוך מתקיים בערים שבהן מקורות תעסוקה מעטים, שם מתגוררים בדרך כלל יוממים רבים. ערים כאלו מכונות ערי שינה.

בעשורים האחרונים חל גידול רב בשימוש ברכב פרטי בישראל, בין השאר בקרב יוממים. מעל שישים אחוז מהמועסקים מחוץ לביתם מגיעים לעבודה בעזרת הרכב הפרטי² (מכון ברנדמן 2003).

מקור: סקר מכון ברנדמן, 2003

תופעת היוממות המבוססת על שימוש ברכב פרטי מהווה אחד הגורמים המרכזיים לגודש בכבישים. טיפול בתופעה באופן ממוקד עשוייה להקל באופן דרמטי על ההפסדים לפרט ולמשק כולו בהמתנה בפקקים, ולהפחתת העלויות החיצוניות של השימוש ברכב הפרטי.

¹ מתוך אתר "ויקיפדיה".

² הסקר נערך טלפונית במרץ 2003, במסגרת בשיטת CATI ממרכז התקשורת הממוחשב של מכון ברנדמן בת"א. המדגם הקיף 500 גברים ונשים בגילאי 18 ומעלה שהוא מדגם ארצי, אקראי ומייצג של האוכלוסייה דוברת העברית בישראל. הדגימה אקראית ופרופורציונלית לפי גיל ואזור מגורים.